

Süvegh Eszter

Beszámoló – *Ókori groteszk terrakották vizsgálata a Louvre-ban*

Az ELTE Tehetséggondozási Tanács támogatásának jóvoltából 2017. szeptember 4 – 15. között lehetőségem volt Párizsban a Louvre gyűjteményében őrzött, ókori terrakotta szobrocskák vizsgálatára, amelyek szorosan kapcsolódnak doktori kutatásom tárgyához. (Témám „*A groteszk ábrázolás a görög művészetben*”, témavezetőm Dr. Szabó Miklós). Készülő dolgozatom alapját a budapesti Szépművészeti Múzeum Antik Gyűjteményében őrzött mintegy 90 darab groteszk terrakotta adja, ezeknek mintegy 70 darab szoros párhuzama található a Louvre-ban. A párizsi anyag vizsgálatához – a töredékek viszonylag nagy száma miatt – összesen három hétre illetve két látogatásra volt szükségem; az elnyert utazási támogatást a második, kététhetes kutatóút útiköltségére (repülőjegy) fordítottam.

Kutatómunkámat Isabelle Hasselin Rous, a Louvre Kutatási és Dokumentációs Osztályának vezetője, az Antik Görög, Etruszk és Római Osztály kutatója felügyelte. A hétvége kivételével minden nap a múzeum egyik raktárában dolgoztam a terrakottákkal; hozzáférést kaptam mind a raktárakban tárolt, mind pedig bizonyos, az állandó kiállításban szereplő műtárgyakhoz is. A groteszk terrakották feldolgozása során az alábbi lépéseket követtem.

1. **Fotózás**

Saját szempontok szerint, több nézetből színes fotókat készítettem a töredékekről, mert az általam is hozzáférhető katalógusokban publikált fotók számos esetben nem szolgáltak elegendő információval (fekete-fehér, nem kellően jó minőségű fotók, általában tárgyaként csak egy nézetből).

2. **Méretadatok felvétele**

Az általam vizsgált tárgycsoport készítési technikájából (negatívból préselés és kész szobrocskák leformázása) adódó sajátosság, hogy egy-egy kezdeti prototípusból később hosszú sorozatok alakulhatnak ki, amelyek egymás utáni generációinak mérete egyre csökkent. Ezért alapvető fontosságú volt, hogy a vizsgált terrakották méretadatait is rögzíthessem, még hozzá saját szempontok szerint és részletesebben, mint ahogy a publikált katalógusokban szerepel.

3. **Agyag tulajdonságai, készítéstechnikai részletek leírása**

A személyes vizsgálat lehetővé tette, hogy részletesen szemügyre vegyem és leírjam a terrakották anyagának jellemzőit (szemcseméret, Munsell-skála szerinti szín, stb.), illetve a készítési technikára utaló nyomokat, részleteket – például, hogy a szobrocskák

mely részletei származnak a negatív formából, és mely részeit formázták át, retusálták utólag, mintázó eszközökkel.

4. Mikroszkópos vizsgálat és fotózás

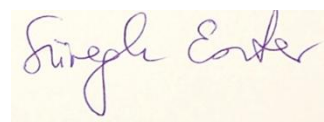
Hordozható, digitális kézi mikroszkóppal is megvizsgáltam minden töredéket, amelynek segítségével a terrakották anyagáról, a készítési eljárás nyomairól, az esetleges festékmарadványokról mikroszkópos fotókat is tudtam készíteni.

A kutatóút során tehát nagy mennyiségű hasznos adatot, anyagot gyűjtöttem össze a doktori dolgozatomhoz, így reményeim szerint világosabb képet kaphatok az általam vizsgált groteszk terrakottatípusok sorozatainak belső viszonyrendszeréről. A legtöbb esetben sikeresen tisztáztam, hogy a párizsi töredékek, amelyeket a publikált katalógusok alapján a budapesti darabok párhuzamának tartottam, valóban megfelelnek-e ennek a feltételezésnek, emellett pedig pár újabb párhuzamot is felfedeztem a Louvre gyűjteményében. A Louvre tárgyainak vizsgálata során a budapesti töredékek között is újabb kapcsolatokat sikerült feltárnom.

Emellett a kutatóút nem utolsósorban kapcsolatok építése szempontjából is rendkívül hasznos volt számomra: Isabelle Hasselin Rous, aki maga is többek között hellénisztikus terrakottákkal foglalkozik, felajánlotta későbbi segítségét a Louvre tárgyaival kapcsolatban, valamint érdeklődését fejezte ki a budapesti Szépművészeti Múzeum terrakottáit illetően. Reményeim szerint további szakmai párbeszéd, levelezés alakulhat ki közöttünk, amelynek során új információkat, eredményeket cserélhetünk egymással.

Ezúton szeretném megköszönni az ELTE Tehetséggondozási Tanácsának támogatását, amely lehetővé tette, hogy ellátogassak Párizsba a doktori kutatásomat segítő, eredményes kutatóút keretében.

Budapest, 2017. október 1.

Süvegh Eszter

